

Obsah

I. díl

Úvod	11
1. KAPITOLA: Archaické základy západní civilizace.....	13
Teorie světového systému.....	15
Vznik a povaha jádrových civilizací.....	19
Povaha archaické kosmologie	22
Symbolické dimenze kultury.....	28
Řád a Chaos	32
<i>Kronos ankylométés</i> a <i>Kronos megas / basileus</i>	35
Iniciační komplex.....	38
Marginalita, liminarita a <i>communitas</i>	47
Proměny psychedelické zkušenosti.....	54
Pojetí času a eschatologie v západní kultuře	64
Mahábhárata jako produkt historizace eschatologického mýtu	67
Soumrak bohů.....	74
Bitva u Brávelliru.....	77
Druhá bitva u <i>Magh Tuiredh</i> a <i>Bundahišn</i>	79
Historizace eschatologie ve starém Římě.....	81
2. KAPITOLA: Svatá válka: kosmologie a kosmografie ve středověku.....	83
Západní Eurasie po roce 476.....	83
Křesťanská kosmologie v raném středověku	86
Misijní expanze a biblická geografie.....	93
Tajemno a podivno.....	94
Kosmologie a kosmografie.....	97
„Temný věk“ a „zázrak“ desátého století	98
Středověká Evropa, Grónsko a Amerika	101
Člověk putující: fenomén poutnictví	116
Zaslíbené země středověku	117
Expanze stepních národů.....	119
Člověk bojující: křížové výpravy	120
Vládce „Tři Indií“	128
Vzestup kupeckých republik	131
Mongolská expanze.....	135
Mongolský útok na Západ: „ <i>Nechme psy, aby pozřeli jeden druhého</i> “	139
Pax Mongolica.....	142
Západ potkává Východ.....	144
Giovanni di Piano Carpini – „objevitel Asie“	146

Svatý Ludvík a mongolská „hra s evangelizací“	148
Vilém Rubruck a počátek dekosmologizace geografického prostoru	150
Nestoriáni	153
Východní misie	155
Západní misionáři v Číně	158
Západní misionáři ve Zlaté hordě, Čagatajské říši a říši Ilchánů	161
Západní misionáři v Indii	162
Evropští obchodníci v Asii	164
Marco Polo	169
Pokus o mongolsko-křesťanskou alianci	172
Rabban Sauma: smír Západu s nestoriány	175
Zklamané naděje: konec sblížení Ilchána se západním křesťanstvem	176
Dezintegrace církevních struktur a ústup Západu z Asie ve čtrnáctém století	178
Středověká Evropa a Afrika: zlato a říše kněze Jana	181
„Podzim středověku“	190
Zámořské výpravy a počátky mocenské expanze Západu	192
Obraz světa na Západě v období vrcholného středověku	193
Mandeville, kosmologie a fantastická literatura	200
Čínská výzva	201
Lesk a pád islámské expanze	204
Portugalské impérium	211
Dobytí Nového světa	223
Španělské panství v Novém světě: stříbro, víra a conquistadoři	231
Pád říše Aztéků	232
Pád říše Inků	237
Socioekologický rozvrat indiánské civilizace	240
„Století conquistadorů“	242
Evangelizace Nového světa	245
Bartolomé de Las Casas a spor ve Valladolidu	249
„Zkrocení Ameriky“	256
Ekonomický význam Nového světa	258
Portugalská Brazílie a karibská oblast	261
Proměny koloniální společnosti Nového světa	265
Amerika: zrození utopie	269
Triumf diachronie: expanze západního pojetí času	276
3. KAPITOLA: Instrumentalizace světa: triumf novověké kosmografie a biblické antropologie	287
Technika jako moc: ekonomické a technologické předpoklady evropské expanze	294
Znovuobjevení Říše středu	299
Krise a pád tordesillaského světového řádu: <i>bellum omnium contra omnes</i>	306
Puritánský typ kolonizace	316
Antropologická paradigmaty raného novověku: „ <i>Jsmo šťastnější, když se naše duše rozšiřuje</i> “	320
Giambattista Vico a pokus o jednotnou filosoficko-historickou vědu o člověku	329
Vznik a formování etnografické a etnologické vědy	338

Počátky novověké vědy o lidském těle a vznik fyzické antropologie	341
Antropologické myšlení osvícenství	342

II. díl

4. KAPITOLA: K pramenům autentického bytí: vznik moderního antropologického myšlení	357
Zrození antropologie z ducha romantismu	365
Filosofická antropologie a „zpěv Spinozy“ v díle Johanna Gottfrieda von Herdera	369
Wilhelm a Alexander von Humboldtovi: „chrám harmonického kosmu“	374
Zrození národa: nesnesitelná tíže autentického bytí	383
Setkání Evropy a Indie: nová orientalistika a poslední dějství biblické antropologie	387
Orientální renesance a vzestup „indofobie“	408
Sanskrt jako „jazyk Ráje“	416
Mocenská nadvláda Západu	418
Antropologické myšlení ve Velké Británii v první polovině devatenáctého století	425
Patriarchální despotie jako nástroj konzervativní kritiky utilitarismu	428
Matriarchální utopie	433
Friedrich Max Müller a zrození árijské rasy	448
Zrod a triumf rasového myšlení	453
Darwinistická revoluce	471
Osudová aliance: vznik a vzestup sociálního darwinismu	480
Klasický evolucionismus v antropologii	491
Edward Burnett Tylor: intelektualismus, přežitky a kulturní eugenika	492
John Lubbock: tvůrce darwinistické antropologie a archeologie	497
Lewis Henry Morgan: příbuzenský systém a evolucionistická <i>bricolage</i>	499
Andrew Lang a pokus o rehabilitaci pramonoteismu	510
James George Frazer: totemismus, exogamie a magická přitažlivost Zlaté ratolesti	514
Zlomená Zlatá ratolest: krize Tylorova a Frazerova paradigmatu	532
Německá fyzická antropologie na přelomu devatenáctého a dvacátého století	540
Darwinismus a vzestup rasové teorie v Německu	545
Německé antropologické myšlení tváří v tvář pangermanismu	553
Německá antropologie a antisemitismus	557
Antroposociologie jako pokus o „sociologii rasy“	559
Úzkost z „degenerace“ a nástup eugeniky	563
Vznik a rozmach neodifuzionismu v Německu a ve Velké Británii	571
Děti slunce: britská heliolitická škola	586
Francouzská sociální antropologie	592
Georges Dumézil a „ideologický determinismus“	599
Vznik teorie o indoevropské trojčlennosti	603
Povaha Indoevropanů v díle Georsese Dumézila	606
Sociologický výklad trojčlennosti	608

Gnoseologický obrat padesátých let	610
Pojetí funkce a struktury v díle Georsege Dumézila	612
Ideologie v Dumézilově pojetí	614
Válka funkcí	618
Typologie a vnitřní morfologie trojčlenného systému	625
Vnitřní dualismus funkcí trojčlenné ideologie	625
První funkce trojčlenné ideologie	626
Varuna – Uranos	631
„ <i>Mutilation paradoxalement qualifiante</i> “	632
Druhá funkce trojčlenné ideologie	634
Hříchy a triumfy válečnickovy	635
Třetí funkce trojčlenné ideologie	637
Symbyly překlenující indoevropskou trojčlennost	638
Ideologie trojčlennosti ve středověké Evropě	644
Georges Dumézil a totalitarismus	646
Ohlas díla Georsege Dumézila	648
Cambridgeská ritualistická škola	650
Franz Boas: triumf historického partikularismu a pravda jedinečnosti	653
Na prahu „klasického věku“	668
Bibliografie a poznámky	671
Literatura	711